YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)
13 päivänä kesäkuuta 2002 *

Asiassa C-158/00,

Luxemburgin suurherttuakunta, asiamiehenään F. Hoffstetter, avustajanaan avocat R. Nothar,

kantajana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään P. Oliver ja G. Berscheid, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin kumoaa osittain Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tukiosastosta maksettavien jäsenvaltioiden tiettyjen menojen jättämisestä yhteisörahoituksen ulkopuolelle 1 päivänä maaliskuuta 2000 tehdyn komission päätöksen 2000/216/EY (EYVL L 67, s. 37) siltä osin kuin siinä jätetään yhteisörahoituksen ulkopuolelle varainhoitovuosien 1996—1998 osalta 56 106 800 Luxemburgin frangin (LUF) suuruinen määrä menoja, jotka Luxemburgin suurherttuakunta on suorittanut peltokasvialalla,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. Jann sekä tuomarit S. von Bahr (esittelevä tuomari), D. A. O. Edward, A. La Pergola ja M. Wathelet,

julkisasiamies: A. Tizzano,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 21.2.2002 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Luxemburgin suurherttuakunta on yhteisöjen tuomioistuimeen 27.4.2000 toimittamallaan kannekirjelmällä vaatinut EY 230 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla yhteisöjen tuomioistuinta kumoamaan osittain Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tukiosastosta maksettavien jäsenvaltioiden tiettyjen menojen jättämisestä yhteisörahoituksen ulkopuolelle 1 päivänä maaliskuuta 2000 tehdyn komission päätöksen 2000/216/EY (EYVL L 67, s. 37) siltä osin kuin siinä jätetään yhteisörahoituksen ulkopuolelle varainhoitovuosien 1996—1998 osalta 56 106 800 Luxemburgin frangin (LUF) suuruinen määrä menoja, jotka Luxemburgin suurherttuakunta on suorittanut peltokasvialalla.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

2 Yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta 21 päivänä huhtikuuta 1970 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 729/70 (EYVL L 94, s. 13), sellaisena kuin se on muutettuna 22.5.1995 annetulla neuvoston asetuksella N:o 1287/95 (EYVL L 125, s. 1; jäljempänä asetus N:o 729/70), 5 artiklan 2 kohdan c alakohdassa ja 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

"2. Neuvoteltuaan rahastokomitean kanssa komissio:

— —

c) päättää menoista, jotka jätetään 2 ja 3 artiklassa tarkoitetun yhteisörahoituksen ulkopuolelle todettuaan, ettei kyseisiä menoja ole suoritettu yhteisön sääntöjen mukaisesti.

Ennen rahoituksesta kieltäytymistä koskevan päätöksen tekemistä komission tarkastuksen tuloksista ja sen jäsenvaltion, jota asia koskee, antamista vastauksista on toimitettava kirjalliset tiedoksiannot, joiden perusteella molemmat osapuolet pyrkivät sopimukseen jatkotoimenpiteistä.

Jollei sopimukseen päästä, jäsenvaltio voi pyytää käynnistämään menettelyn, jossa pyritään molempien osapuolten kantojen yhteensovittamiseen neljän kuukauden määräajassa ja jonka tuloksista toimitetaan komissiolle kertomus, jonka se tutkii ennen rahoituksesta kieltäytymistä koskevan päätöksen tekemistä.

Komissio tekee ulkopuolelle jätettävistä menoista arvion erityisesti todetun epäyhdenmukaisuuden merkittävyyden perusteella. Komissio ottaa tällöin huomioon rikkomuksen laadun ja vakavuuden sekä yhteisölle aiheutetun taloudellisen vahingon.

Niiden menojen rahoituksesta, jotka on suoritettu aikaisemmin kuin 24 kuukautta ennen komission asianomaiselle jäsenvaltiolle toimittamaa tarkastusten tuloksia koskevaa kirjallista tiedoksiantoa, ei voida kieltäytyä.
— —

3. Tämän artiklan soveltamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt annetaan 13 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen. Nämä yksityiskohtaiset säännöt koskevat erityisesti 1 kohdassa tarkoitettuja tileihin liittyviä todistuksia sekä 2 kohdassa tarkoitettuihin päätöksiin liittyviä menettelyjä."

3 Neuvoston asetuksen (ETY) N:o 729/70 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä EMOTR:n tukiosaston tilien tarkastamisen ja hyväksymisen osalta 7 päivänä heinäkuuta 1995 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1663/95 (EYVL L 158, s. 6) 8 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

"1. Jos komissio tutkimuksen perusteella katsoo, että menoja ei ole toteutettu yhteisön sääntöjen mukaisesti, sen on annettava kyseiselle jäsenvaltiolle tiedoksi havaintonsa, tulevan sääntöjenmukaisuuden varmistamiseksi toteutettavat korjaustoimenpiteet sekä arvio menoista, jotka se mahdollisesti ehdottaa jätettäviksi asetuksen soveltamisen ulkopuolelle asetuksen (ETY) N:o 729/70 5 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaisesti. Tiedoksiannossa on viitattava tähän asetukseen. Jäsenvaltion on annettava vastaus kahden kuukauden kuluessa, ja komissio voi muuttaa kantaansa vastaavasti. Jos se on perusteltua, komissio voi suostua tämän vastaukselle varatun määräajan pidentämiseen.

Vastaukselle varatun määräajan päätyttyä komission on aloitettava kahdenväliset keskustelut, ja molempien osapuolten on pyrittävä sopimukseen toteutettavista toimenpiteistä. Tämän jälkeen komission on muodollisesti annettava päätelmänsä tiedoksi jäsenvaltiolle viitaten komission päätökseen 94/442/EY — — .

2. Asetuksen (ETY) N:o 729/70 5 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitetut päätökset on tehtävä sen jälkeen, kun on tutkittu sovitteluelimen komission päätöksen 94/442/EY mukaisesti laatima kertomus."

4 Sovittelumenettelyn perustamisesta osaksi Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tukiosaston tilien tarkastamista ja hyväksymistä 1 päivänä heinäkuuta 1994 tehdyllä komission päätöksellä 94/442/EY (EYVL L 182, s. 45) on luotu sovitteluelin, joka toimii EMOTR:n tilien tarkastamisen ja hyväksymisen yhteydessä. Kyseisen päätöksen 1 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaan "sovitteluelimen kanta ei vaikuta komission lopulliseen tukiosaston tilien tarkastamista ja hyväksymistä koskevaan päätökseen".

5 Kiinteämääräisiä korjauksia koskevat komission suuntaviivat on määritelty 23.12.1997 päivätyssä asiakirjassa VI/5330/97 (jäljempänä asiakirja VI/5330/97).

6 Komissio erottaa asiakirjassa kaksi valvontaluokkaa seuraavasti:

"— Olennaista valvontaa ovat ne fyysiset ja hallinnolliset tarkastukset, jotka on toteutettava olennaisten tekijöiden todentamiseksi, joita ovat erityisesti maksuvaatimuksen perusteen olemassaolo, määrä, laadulliset edellytykset

annettujen määräaikojen noudattaminen mukaan luettuna, sadonkorjuuta koskevat vaatimukset, hallussapitoajat jne. Tarkastukset suoritetaan paikalla ja vertailemalla tietoja muihin erillisiin tietolähteisiin kuten maarekistereihin.

— Lisävalvontaa ovat ne hallinnolliset toimenpiteet, jotka ovat välttämättömiä vaatimusten asianmukaisen käsittelyn kannalta. Näitä toimenpiteitä ovat maksuvaatimusten jättöpäivien noudattamisen tarkastaminen, kaksinkertaisten maksuvaatimusten tunnistaminen, riskianalyysi, rangaistusseuraamusten soveltaminen sekä tuottajien valvonta."

7 Komissio soveltaa asiakirjan VI/5330/97 mukaan seuraavia kiinteämääräisiä korjauskertoimia:

"Kun yksi tai useampi olennainen tarkastus on jäänyt toteuttamatta tai ne on toteutettu niin puutteellisesti tai niin harvoin, että niiden perusteella ei voida määritellä maksuvaatimuksen tukikelpoisuutta tai ehkäistä sääntöjenvastaisuuksia, on perusteltua soveltaa 10 prosentin korjausta, koska on mahdollista todeta kohtuullisella varmuudella, että rahaston varoihin kohdistuva merkittävien tappioiden riski oli suuri.

Kun kaikki olennaiset valvontatoimenpiteet on toteutettu, mutta niitä ei ole sovellettu lukumäärän, toistuvuuden tai perusteellisuuden osalta asetuksissa edellytetyllä tavalla, on perusteltua soveltaa 5 prosentin korjausta, koska on mahdollista todeta kohtuullisella varmuudella, että niiden perusteella ei saada riittävää varmuutta vaatimusten sääntöjenmukaisuudesta ja että rahastoon kohdistunut riski on ollut merkittävä.

Kun jäsenvaltio on suorittanut olennaiset valvontatoimenpiteet asianmukaisesti, mutta on täysin laiminlyönyt yhden tai useamman lisävalvontatoimenpiteen toteuttamisen, on perusteltua soveltaa 2 prosentin korjausta ottaen huomioon, että rahastoon kohdistunut riski on vähäisempi ja sääntöjenvastaisuus ei ole ollut yhtä vakava."

Kyseessä oleva tilien tarkastamis- ja hyväksymismenettely

8 Komission yksiköt ovat suorittaneet 5.—7.12.1995 Luxemburgiin tarkastusmatkan, joka koski tiettyjen peltokasvien viljelijöiden tukijärjestelmään liittyviä maksuja. Kyseinen tarkastus kohdistui markkinointivuosiin 1993/1994 ja 1994/1995.

9 Komissio on 13.2.1996 päivätyllä kirjeellä (jäljempänä 13.2.1996 päivätty kirje) ilmoittanut Luxemburgin viranomaisille tämän tarkastuksen tulokset, ja se on pyytänyt niitä toimittamaan vastauksensa ja mahdolliset huomautuksensa kuuden viikon määräajassa.

10 Komission yksiköt ovat suorittaneet uuden tarkastusmatkan 24.—26.6.1997. Matkan tarkoituksena oli tutkia peltokasvijärjestelmän yhteydessä markkinointivuosina 1995/1996 ja 1996/1997 suoritettuja maksuja.

11 Komissio on 26.5.1998 päivätyllä kirjeellä (jäljempänä 26.5.1998 päivätty kirje) ilmoittanut Luxemburgin viranomaisille kyseisen tarkastuksen tulokset viitaten nimenomaisesti asetukseen N:o 1663/95, ja se on pyytänyt näitä viranomaisia toimittamaan vastauksensa sille kahden kuukauden määräajassa.

12 Luxemburgin suurherttuakunta on 3.8.1999 päivätyllä kirjeellään pyytänyt asian käsittelemistä päätöksen 94/442/EY mukaisessa sovittelumenettelyssä, mikä on johtanut sovitteluelimen kannanottoon 12.1.2000. Sovitteluelin mainitsee, että komission yksiköiden Luxemburgin valvontajärjestelmässä havaitsemat puutteet

olivat selviä. Se huomautti kuitenkin, että vuonna 1995 suoritetusta ensimmäisestä tarkastusmatkasta lähtien on toteutettu parannuksia, ja se kehotti komissiota tarkistamaan, onko komission esittämää 5 prosentin kiinteämääräistä korjauskerrointa sovellettava koko ajanjakson osalta.

13 Komissio on 1.3.2000 tehnyt päätöksen 2000/216/EY, joka on nyt käsiteltävän kanteen kohteena. Tällä päätöksellä komissio on vahvistanut 5 prosentin kiinteämääräisen korjauskertoimen soveltamisen kaikkiin tarkasteltavina oleviin menoihin.

Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee asetuksen N:o 729/70 rikkomista

14 Luxemburgin hallitus korostaa päätöksen 2000/216/EY osittaista kumoamista koskevan vaatimuksensa tueksi esittämässään ensimmäisessä kanneperusteessa, että ennen 26.5.1996 — toisin sanoen aikaisemmin kuin 24 kuukautta ennen 26.5.1998 päivättyä kirjettä — suoritettujen menojen rahoituksesta kieltäytyminen on vastoin asetuksen N:o 729/70 5 artiklan 2 kohdan c alakohtaa. Niiden menojen määrä, joiden rahoituksesta ei tällä perusteella olisi voitu kieltäytyä, on 17 939 235 LUF.

15 Luxemburgin hallitus väittää, että 26.5.1998 päivätty kirje on lähtökohta mainitun säännöksen mukaiselle 24 kuukauden määräajalle, koska ainoastaan tässä kirjeessä viitataan asetukseen N:o 1663/95 kyseisen asetuksen 8 artiklan säännösten mukaisesti.

16 Luxemburgin hallituksen mukaan sen lisäksi, että 13.2.1996 päivätty kirje ei sisällä viittausta asetukseen N:o 1663/95, siinä ei myöskään esitetä mitään arviota menoista, jotka komissio aikoo jättää rahoituksen ulkopuolelle, ja siinä

annetaan Luxemburgin viranomaisille vain kuusi viikkoa huomautusten esittämistä varten. Tästä seuraa, että kyseinen kirje ei ole asetuksen N:o 1663/95 8 artiklan mukaisesti lähetetty kirje. Koska komissio ei ole ottanut huomioon tämän asetuksen mukaisia menettelysääntöjä, se on jättänyt noudattamatta tiettyjä olennaisia menettelymääräyksiä ja loukannut puolustautumisoikeuksia.

17 Komissio kiistää Luxemburgin hallituksen esittämän ensimmäisen kanneperusteen. Se myöntää, että 13.2.1996 päivätyssä kirjeessä ei nimenomaisesti viitata asetukseen N:o 1663/95, mutta se väittää, että kyseinen kirje, samoin kuin 26.5.1998 päivätty kirje, on lähetetty asetuksen N:o 1663/95 8 artiklan mukaisesti ja ettei se näin ollen ole rikkonut mainitun artiklan mukaista 24 kuukauden määräaikaa koskevaa sääntöä.

18 Asetuksen N:o 1663/95 nimenomainen maininta tällaisessa tiedoksiannossa ei ole olennainen tae vastaanottavalle jäsenvaltiolle, ja näin ollen se ei ole luonteeltaan olennainen muotomääräys.

19 Komissio korostaa myös, että kyseessä olevan menettelyn luonne käy selvästi ilmi 13.2.1996 päivätyn kirjeen aiheesta ja että tämän kirjeen liitteenä oleva kertomus sisältää täsmällisen kuvauksen niistä puutteista, joita komission yksiköt ovat havainneet kyseisen ajanjakson aikana Luxemburgissa suoritetuissa tarkastuksissa. Tästä seuraa komission mukaan, että Luxemburgin suurherttuakunta ei voi erehtyä tarkoitetusta menettelystä. Se lisää, että tämän menettelyn kulusta käy ilmi, että jäsenvaltio on ymmärtänyt hyvin siihen liittyvät seuraukset ja ettei siinä ole loukattu jäsenvaltion puolustautumisoikeuksia.

20 Mitä tulee kyseessä olevia menoja koskevan täsmällisen arvion puuttumiseen 13.2.1996 päivätyssä kirjeessä, komissio väittää, että asetuksessa N:o 1663/95 ei edellytetä tarkkoja lukuja ja että hyvin täsmällisen arvion esittäminen ei olisi

ainoastaan teknisesti vaikeaa, vaan myös menettelyn tähän vaiheeseen soveltumatonta. Lisäksi Luxemburgin hallitus olisi voinut tarkastuskertomuksen perusteella itse arvioida kyseessä olevat menot ja aiheutuneen riskin, koska sen täytyi tuntea sovellettavat korjauskertoimet.

21 Kyseisessä kirjeessä vastausta varten asetuksen N:o 1663/95 8 artiklan mukaisen kahden kuukauden sijasta annetun kuuden viikon määräajan osalta komissio väittää, että kyseessä oli yksinkertainen hallinnollinen virhe, jonka perusteella kirjettä ei voida mainitun artiklan kannalta hylätä. Lisäksi kyseinen määräaika ei ole voinut aiheuttaa haittaa Luxemburgin hallitukselle, koska sillä käytännössä on ollut kaksi kuukautta aikaa vastauksen antamiseen.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

22 On muistettava, että asetuksen N:o 729/70 5 artiklan 2 kohdan c alakohdan viidennessä alakohdassa säädetään, että niiden menojen rahoituksesta, jotka on suoritettu aikaisemmin kuin 24 kuukautta ennen komission asianomaiselle jäsenvaltiolle toimittamaa komission tekemien tarkastusten tuloksia koskevaa kirjallista tiedoksiantoa, ei voida kieltäytyä.

23 Asetuksen N:o 729/70 yksityiskohtaiset soveltamissäännöt ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettuihin rahoituksesta kieltäytymistä koskeviin päätöksiin liittyvät menettelyt on esitetty asetuksessa N:o 1663/95. Yhteisöjen tuomioistuin on siten todennut, että asetuksen N:o 1663/95 8 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdassa täsmennetään sen kirjallisen tiedoksiannon sisältö, jolla komissio ilmoittaa tarkastustensa tuloksista jäsenvaltioille (ks. asia C-170/00, Suomi v. komissio, tuomio 24.1.2002, kok. 2002, s. I-1007, 26 kohta, ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa). Kyseisen artiklan mukaan mainitussa tiedoksiannossa on ilmoitettava tulevan sääntöjenmukaisuuden varmista-

miseksi toteutettavat korjaustoimenpiteet sekä arvio menoista, jotka komissio mahdollisesti ehdottaa jätettäviksi asetuksen soveltamisen ulkopuolelle, ja viittattava asetukseen N:o 1663/95. Jäsenvaltiolla on oltava kaksi kuukautta aikaa vastauksen antamista varten.

24 Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan komission on suhteissaan jäsenvaltioihin noudatettava soveltamisasetuksissa itselleen asettamiaan edellytyksiä (ks. em. asia Suomi v. komissio, tuomion 34 kohta). Näiden edellytysten noudattamatta jättäminen voi nimittäin merkityksestään riippuen poistaa sisällön jäsenvaltioille asetuksen N:o 729/70 5 artiklan 2 kohdan c alakohdassa myönnetyltä menettelylliseltä takeelta, jolla rajoitetaan ajallisesti niitä menoja, joita EMOTR:n rahoitusta koskeva kieltäytyminen voi koskea.

25 Näin ollen on tutkittava, miltä osin 13.2.1996 päivätty kirje vastaa asetuksen N:o 1663/95 8 artiklan 1 kohdassa esitettyjä vaatimuksia.

26 Asiakirja-aineistosta käy ilmi, että asetuksen N:o 1663/95 8 artiklan 1 kohdassa säädettyjä kolmea vaatimusta — eli viittausta mainittuun asetukseen, arviota yhteisörahoituksen ulkopuolelle jätettävistä menoista ja kahden kuukauden vastausmääräajan myöntämistä — ei ole täytetty 13.2.1996 päivätyssä kirjeessä. Tässä kirjeessä ei nimittäin ole mitään viittausta mainittuun asetukseen, siinä ei ole mitään arviota menoista, jotka voivat olla rahoituksesta kieltäytymisen kohteena, ja siinä annetaan kuuden viikon vastausmääräaika.

27 On todettava, että komissio on näillä kolmella sääntöjenvastaisuudella rikkonut merkittävällä tavalla asetuksen N:o 1663/95 8 artiklan 1 kohdan mukaisia sääntöjä ja loukannut asetuksen N:o 729/70 5 artiklan 2 kohdan c alakohdan viidennessä alakohdassa jäsenvaltioille myönnettyä menettelyllistä taetta. Näin

ollen 13.2.1996 päivätty kirje ei voi olla mainitun 8 artiklan mukainen kirje eikä se voi olla lähtökohta asetuksessa N:o 729/70 tarkoitetulle 24 kuukauden määräajalle.

28 Näin ollen Luxemburgin hallituksen esittämä ensimmäinen kanneperuste on hyväksyttävä.

Toinen kanneperuste, joka koskee perustelujen virheellisyyttä ja ilmeistä arviointivirhettä

29 Toisessa kanneperusteessaan Luxemburgin hallitus väittää, että päätöksen 2000/216/EY perustelut ovat virheelliset, koska niissä ei oteta huomioon Luxemburgin hallituksen havaittujen sääntöjenvastaisuuksien asianmukaisten rahoituksellisten seurausten arviointia varten esittämää näyttöä. Komissio on näin ollen tehnyt ilmeisen arviointivirheen. Erityisesti kyseinen hallitus kiistää komission tekemät johtopäätökset niistä eri havainnoista, jotka liittyvät sääntöjenvastaisuuksiin, joihin Luxemburgin viranomaiset ovat syyllistyneet tukihakemusten hallinnollisissa tarkastuksissa ja paikalla tehdyissä tarkastuksissa.

30 Mitä tulee hallinnollisiin tarkastuksiin, Luxemburgin hallitus myöntää, että virheitä on tehty kahden tukihakemuksen osalta. Se tunnustaa myös, että markkinointivuonna 1995/1996 sillä ei ole aluksi ollut tarpeellisia tietoteknisiä välineitä yhteisön lainsäädännössä edellytettyjen ristiintarkastusten suorittamiseksi ja että ongelmat ovat myös jatkuneet seuraavina markkinointivuosina. Se myöntää vielä, että tietojenvaihtoa naapurivaltioiden kanssa on suoritettu vasta vuodesta 1998 lähtien ja että seuraamuksia, joilla on taannehtiva vaikutus, on sovellettu vasta vuodesta 1999 lähtien. Se korostaa kuitenkin, että kyseisillä puutteilla ei ole ollut merkittävää taloudellista vaikutusta, ja se kiistää komission tekemän johtopäätöksen, jonka mukaan hallinnolliset tarkastukset eivät aina olleet luotettavia.

31 Luxemburgin hallitus korostaa paikalla tehdyistä tarkastuksista, että vastoin komission väitettä toimivaltaiset kansalliset viranomaiset suorittavat riskinarvioinnin valitakseen tarkastuksen kohteeksi joutuvat tilat. Se myöntää, että joissain paikalla tehdyissä tarkastuksissa on ilmennyt puutteita, mutta se väittää, että niistä suurin osa, nimittäin 95 prosenttia, on tehty oikein. Komissio nojautuu kahteen vuosina 1995 ja 1997 suoritettuun tarkastusmatkaan, jotka koskivat ainoastaan kahta neljästä suurherttuakunnassa toimivasta alueellisesta toimistosta.

32 Luxemburgin hallitus väittää lisäksi, että paikalla tehtävien tarkastusten määrää on lisätty asianmukaisesti. Tarkastuskertomusten väitetty selkeyden puute ei ole käytännössä aiheuttanut ongelmia, koska hallinnollisista tarkastuksista vastaavien virkamiesten on ollut mahdollista pyytää selityksiä paikalla tehtäviä tarkastuksia suorittavilta virkamiehiltä.

33 Luxemburgin hallitus väittää vielä, että tapaukset, joissa paikalla tehty tarkastus puuttui, ovat olleet harvalukuisia ja että ainoastaan kahdessa tapauksessa nämä tarkastukset ovat koskeneet vähempää kuin 30 prosenttia lohkoista.

34 Luxemburgin hallitus vetoaa yleisesti sen tarkastusten laadussa saavutettuun kehitykseen ja ponnistuksiin, joita toimivaltaiset viranomaiset jatkavat.

35 Komissio korostaa, että Luxemburgin hallituksen perusteluista käy ilmi, että se ei lainkaan kiistä suurinta osaa tosiseikoista, joista komissio sitä arvostelee. Kyseinen hallitus pyrkii pääasiassa minimoimaan sille osoitetun kritiikin vaikutuksen.

36 Hallinnollisista tarkastuksista komissio huomauttaa, että niissä on ilmennyt tietojenkäsittelyyn liittyvistä ongelmista aiheutuneita puutteita markkinointivuonna 1995/1996 ja että huolimatta joistakin parannuksista kaikkia poikkeavuuksia ei ollut poistettu markkinointivuoden 1997/1998 aikana.

37 Komissio väittää paikalla tehtyjen tarkastusten osalta — viitaten asiakirjan VI/5330/97 mukaiseen kiinteämääräisten korjausten järjestelmään — että kyseessä on olennainen valvonta, jonka riittämättömyys itsessään riittää perustelemaan 5 prosentin korjauskertoimen soveltamisen.

38 Komissio kiistää Luxemburgin hallituksen väitteen, jonka mukaan toimivaltaiset viranomaiset ovat suorittaneet tarkoituksenmukaisen riskinarvioinnin tarkastettavien lohkojen määrittämistä varten. Paikalla tehtyjen tarkastusten laadun osalta komissio korostaa, että vuonna 1995 suoritettu tarkastusmatka oli paljastanut heikkouksia Luxemburgin valvontajärjestelmässä ja että silloin havaittuja puutteita oli todettu myös vuonna 1997 suoritetun tarkastusmatkan aikana. Se katsoo, että näiden toteamusten kokonaisuus kumoaa Luxemburgin hallituksen väitteen, jonka mukaan suurin osa tarkastuksista eli yli 95 prosenttia, on tehty oikein.

39 Komissio väittää, että tiettyjä yhteisön tukijärjestelmiä koskevan yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 23 päivänä joulukuuta 1992 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 3887/92 (EYVL L 391, s. 36) 6 artiklan 3 kohdan vastaisesti tarkastusten määrä ei ole riittävästi lisääntynyt havaittujen merkittävien sääntöjenvastaisuuksien johdosta. Luxemburgin hallituksen väite, joka liittyy tarkastuskertomusten selvyyden puutteen korjaamisen mahdollistavaan keinoon, nimittäin

virkamiesten välisiin epämuodollisiin kontakteihin, on komission mukaan hylättävä.

40 Komissio kiistää Luxemburgin hallituksen väitteen, jonka mukaan komission tarkastusmatkojen kohteena olleet kaksi toimistoa eivät olisi edustavia, korostaen erityisesti, että ne kattavat puolet alueesta.

41 Komissio toteaa vielä, että Luxemburgin hallitus mainitsee erilaisia tarkastusten yhteydessä tehtyjä parannuksia, mutta komissio korostaa, että ne ovat olleet riittämättömiä riidanalaisten varainhoitovuosien aikana.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

42 On todettava, että Luxemburgin hallitus ei kiistä suurinta osaa komission yksiköiden sekä hallinnollisten että paikalla tehtävien tarkastusten osalta havaitsemista puutteista. Lisäksi asiakirja-aineiston arviointi ei ole tuonut esiin mitään ilmeistä arviointivirhettä, jonka komissio olisi tehnyt päätöksen 2000/216/EY tekemisen yhteydessä, ja komission sen perustelemiseksi esittämät perustelut ovat näin ollen riittäviä.

43 Toinen kanneperuste on näin ollen hylättävä.

Kolmas kanneperuste, joka koskee asiakirjassa VI/5330/97 tarkoitettujen suuntaviivojen rikkomista ja suhteellisuusperiaatteen loukkaamista

44 Kolmannessa kanneperusteessaan Luxemburgin suurherttuakunta arvostelee komissiota siitä, että se ei ole korjauskertoimia vahvistaessaan ottanut lieventävänä asianhaarana huomioon sitä, että Luxemburgin viranomaiset olivat vuodesta 1996 lähtien suorittaneet huomattavia parannusyrityksiä, minkä sovitteluelin sitä paitsi oli todennut.

45 Tämä komission lähestymistapa on vastoin asiakirjassa VI/5330/97 esitettyjä suuntaviivoja, ja 5 prosentin korjauskertoimen soveltaminen on täysin suhteetonta verrattuna EMOTR:lle aiheutuneeseen tappioriskiin, joka tosiasiassa on olematon.

46 Komissio korostaa, että joulukuussa 1996 ja kesäkuussa 1997 suoritetut tarkastusmatkat ovat paljastaneet vakavia puutteita, jotka olivat vielä vuoden 1997 puolivälissä jäljellä niin, että havaitut parannukset eivät riitä perustelemaan tähän viimeksi mainittuun vuoteen liittyvän korjauksen alentamista.

47 Komissio väittää myös, että silloin kun kansallisten viranomaisten suorittamat tarkastukset ovat puutteellisia, EMOTR:oon kohdistuvien tappioiden riski on ilmeinen. Jos toimijoiden tekemien sääntöjenvastaisuuksien määrää ei voida tarkasti määritellä, on sovellettava kiinteämääräistä korjausta. Komissio korostaa väitteestä, jonka mukaan EMOTR:lle ei ole Luxemburgin viranomaisten suorittamien väitettyjen korjaustoimenpiteiden ansiosta aiheutunut mitään tappiota, että on riittävää muistuttaa, että nämä toimenpiteet olivat epätäydellisiä ja että ne toteutettiin määräajan ulkopuolella.

48 Komissio lisää, että sovitteluelimen päätelmissä on vahvistettu Luxemburgin valvontajärjestelmän puutteet. Tämä elin on tyytynyt ehdottamaan komissiolle, että se tarkistaisi 5 prosentin korjauskertoimen soveltamisen koko ajanjakson osalta. Komissio muistuttaa, että sovitteluelimen ehdotukset eivät sido sitä.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

49 Tässä kanneperusteessa Luxemburgin hallitus riitauttaa päätöksessä 2000/216/EY Luxemburgin suurherttuakunnan peltokasvialalla suorittamiin menoihin sovelletun 5 prosentin kiinteämääräisen korjauskertoimen.

50 Asiakirja-aineistoa tutkimalla käy ilmi, että Luxemburgin hallitus ei kiistä suurta osaa komission toteamista poikkeavuuksista. Lisäksi, kuten komissio on maininnut, sovitteluelin on vahvistanut komission yksiköiden Luxemburgin viranomaisten suorittamissa tarkastuksissa havaitsemat puutteet. Sovitteluelimen komissiolle osoittamasta ehdotuksesta, joka koski 5 prosentin korjauskertoimen soveltamisen tarkistamista, on huomattava, että päätöksen 94/442/EY 1 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaan sovitteluelimen kanta ei sido komissiota.

51 Kun otetaan huomioon todettujen sääntöjenvastaisuuksien — erityisesti niiden, jotka koskevat paikalla tehtäviä tarkastuksia — merkitys, on katsottava, että ne voivat olla perusteena 5 prosentin korjaukselle.

52 Tästä seuraa, että kolmas kanneperuste on hylättävä.

53 Edellä esitetyt perustelut huomioon ottaen päätös 2000/216/EY on kumottava siltä osin kuin siinä jätetään yhteisörahoituksen ulkopuolelle Luxemburgin suurherttuakunnan peltokasvialalla ennen 26.5.1996 suorittamat menot. Kanne on muilta osin hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

54 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Saman työjärjestyksen 69 artiklan 3 kohdassa määrätään kuitenkin, että jos asiassa osa vaatimuksista ratkaistaan toisen asianosaisen ja osa toisen asianosaisen hyväksi, yhteisöjen tuomioistuin voi määrätä oikeudenkäyntikulut jaettaviksi asianosaisten kesken tai määrätä, että kukin vastaa omista kuluistaan. Koska käsiteltävässä asiassa kumpikin asianosainen on hävinnyt asian osittain, on syytä määrätä, että kummatkin vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tukiosastosta maksettavien jäsenvaltioiden tiettyjen menojen jättämisestä yhteisörahoi-**

tuksen ulkopuolelle 1 päivänä maaliskuuta 2000 tehty komission päätös 2000/216/EY kumotaan siltä osin kuin siinä jätetään yhteisörahoituksen ulkopuolelle Luxemburgin suurherttuakunnan peltokasvialalla ennen 26.5.1996 suorittamat menot.

2) Kanne hylätään muilta osin.

3) Kukin asianosainen vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Jann von Bahr Edward

La Pergola Wathelet

Julistettiin Luxemburgissa 13 päivänä kesäkuuta 2002.

R. Grass P. Jann

kirjaaja viidennen jaoston puheenjohtaja